

27/12

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 N-rii de *Dumneșă* 2 A. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de *Dumneșă* 3 franci.
 Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 Administrația, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusa în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
 Administrația și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se primumără. — Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
 se inseră în Administrația în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 în Viena: la N. Duker Nachf., Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk.
 în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
 o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

Nr. 276. Brașov, Vineri 14 (27) Decembrie. 1901.

Stagnarea în „cucerire“.

Ce contrast mare au produs în câți-va ani timpul și împrejurările! Altă dată foile maghiare, la ocaziuni solemne, ca aceea a sărbătorilor Crăciunului, scrieau articuli plini de speranțe și iluziuni și cu o încredere orbă în destinul și în forța „iresistibilă“ a maghiarismului „cuceritor“, er astăzi pare că a dispărut cu totul entuziasmul, spiritul acela năbădăios, și a rămas numai reflecșiunea egoistă și flegma.

Starea, în care se află azi cei ce eserechiă puterea în partea ungară a monarhia dualistă, se pôte asemăna cu starea celui ce în fômea și lăcomia sa a consumat mai mult decât pôte suporta și se simte foarte indispus și slăbit de frigurile digestiunii.

S'a găsit și medicul, care a luat asupra și se facă să reinvie erăși organismul pré saturat al „națiunii“ și să funcționeze mai viu. Se pare însă, că medicina, ce a întrebuintat-o, este pré slabă ori chiar cu totul necorespunzătoare, căci de doi ani și mai bine nu s'a văcut în urma ei nici un efect favorabil.

Avântul îndrăzneț al păturei maghiarizătoare, avânt cu care acesta era gata în tot momentul a provoca o lume întregă, și-a găsit de-odată o stavilă curiosă în faimôsa formulă a lui Szell, formulă ce țintuiesce viitoră bunăstare și fericire a Maghiariei de comuniunea vamală și de Austria.

Până în anii din urmă se credea, că Maghiarii abia așteptă ocaziunea de a se puté rupe de Austria, că idealul lor de independență de stat era veritabil în deplinul sens al cuvântului. De când însă s'a convins lumea despre aceea, că de mult atârnă Ungaria nu numai în cele politice, ci și în cele economice

de Austria și cât de mare rol jôcă principiul oportunității în raporturile ei cu statul vecin dualist, au început se înțelegă cu toții, că „pericolul kossuthist“, cu care de ordinar erau spăriați cei din Viena, a încetat de a mai avé caracterul „amenințător“, ce se presupunea la el.

Ce vedem azi?
 Guvernamentalii unguri așteptă soluțiunea formulei date de Szell, așteptă încheierea pactului, stabilirea noului tarif vamal și a noiei convențiuni vamale și comerciale austro-ungare, dér sunt Mereu cu frica în sin, că crisa din Austria va puté zădărnici toate așteptările aceste. Cu toate astea guvernul Szell nu face nici o pregătire pentru o eventuală desfacere a comuniunii vamale cu Austria.

Opoziționalii din stânga extremă, independenștii, strigă în contra guvernului, că nu prevede cazul unei rupturi cu Austria, încolo nu fac nici ei nimic pentru realizarea visului independenștii, ci se mărginesc a scrie articuli, constatând, că rassa maghiară își pierde succesiv stăpânirea asupra celor-lalte naționalități și că trebuie să vină un „mântuitor“, care să scape Ungaria de toate miseriile ce-o bântuie azi, s'o scape și de naționalități și de sêrăciă!?...
 Maghiarizatorii au început sêse 'ndoescă, că vor puté scăpa din situația critică de față prin propriile lor forțe. Acesta caracterizează declinul periodului fanfaradelor „patriotice“. Realitatea se ridică cu totă serioșitatea și necruțarea dinaintea lor.

E deci firescă stagnarea, ce a cuprins spiritele „cuceritorilor“ și care-i face să se lapede de optimismul, cu care au purtat până acum campania lor contra Austriacilor și a naționalităților dinăuntru.

Pactul. Oficioul „Magyar Nemzet“ publică sub titlul acesta un articol de Crăciun, care are pretenția de a marca punctul de vedere al guvernului în ce privește pactul economic. Noul tarif vamal și noua convenție vamală și comercială negreșit trebuie să formeze condițiile prealabile ale convențiilor cu statele strășine. Acesta însăsemnă, că guvernul ungar nu e aplecat să amâne până la toamnă desbaterea asupra tarifului și că pretinde o decisiune și în afacerea convenției în sine, căci altfel nu se pôte conțenta cu strășinea. Oficioul ăice mai departe, că suspendarea constituției în Austria cade înafară de combinațiunile guvernului ungar. Decă art. de lege XII: 67 nu s'ar mai puté aplica, și decă mașinăria constituțională în Austria n'ar mai puté să funcționeze, se va ajuta o' lege din necesitate, basată pe art. XII din 1867.

„Mântuitorul“. Cu ocaziunea Crăciunului, diferitele ăiare fac repriviri asupra situației politice. Organul kossuthist „Egyetértés“ sub titlul de mai sus lansază nisece meditațiuni foarte pesimiste. „Mântuitorul omenimei s'a născut — ăice numitul ăiar — dér pe mântuitorul Ungariei încă nu-l cunoșcem. Și cine ar fi mântuitorul Ungariei, după părerea și dorința kossuthistilor? — Acela, care ar realiza independența țării, ar ridica avântul comerțului, industriei și ar da pâne muncitorilor și proletarilor și... care ar zdrobi naționalitățile. „Pentru-că — continuă „Egyetértés“ — rassa maghiară își pierde stăpânirea încetul cu încetul asupra unei considerabile părți a țării: Valahul, Sasul, Slovacul, Sârbul, Croatul, Fiumenul și Neamul subalpină, numai rassa noastră n'are libertate“. În asemenea situație, cu un guvern fără energie, care nu șoie, decât să pazeze pe totă linia, Ungariei îi trebuie un mântuitor energetic, născut din pântecul unei feciôre și împodobit cu putere dumnezească. Acest mântuitor nu se pôte naște, decât din sinul poporului „patriotic“, care decă va fi acimat de patriotismul veacului trecut, atunci

se vor naște înțelepți, bărbați de stat, poeți, suflete înflăcărâte.

Multe neamuri „dușmane“ a înșirat mai sus ăiarul kossuthist, cari — după cum crede el — subminează solul țării, de Jidovi nu pomenesce însă nimic. O fi omisiunea acesta din pricina, că articolul va fi scris de vr'un „Mezei“ Moritz, ori din pricină, că Jidovul astăzi nu mai subminează, ci ară solul patriei în totă libertatea, căci laurile roditoare ale patrioșilor din veacul trecut, au trecut rënd pe rënd în mâinile lor?

Curentul „panslavist“ se întăresce strășnic în comitatul Arva — așa spune cel puțin organul kossuthist din Budapesta. Decă în scurt timp nu se iau măsuri pentru aplăvirea maghiarismului, tendințele „panslave“ se vor întări așa de mult în comitatele dela nord, încât „cunoscutul (?) atentat al Românilor în potriua unității statului maghiar“, are să fie nimica pe lângă cuceririle „panslave“. Corespondentul din Arva al numitului ăiar acuză pe însuși șeful județului, că patronază nisece „trădatore de patrie“ ale Slovacilor și că sub egida sa se redactază chiar la casa comitatului un ăiar în limba maghiară (Testvériség), care susține, că „Slovacii nu fac parte din cadrul unității maghiare și că ei sunt o națiune deosebită“

Jeremiadele corespondenșilor șovinisti nu mai au sfârșit!

Un nou împrumut frances. Stabilitamentele financiare din Franca, precum și primăriile și biurourile de percepție etc. au deschis ghișeurile lor pentru împrumutul de 265 milioane (3%) votat de camera și senatul frances.

Împrumutul a fost acoperit la Paris de 23 ori. În această cifră intră în mare parte subscripțiile unei mari bănci. Unul din institutele de credit francese a subscris 120 milioane.

În total împrumutul a fost acoperit aprôpe de 24 ori. Sumele subscrise întrec suma de 6 miliarde și jumătate, adecă 1 1/2 miliard mai mult, decât despăgubirile plătite de Franca după rșboiul dela 1870.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

La isvor.

De H. Sienkiewicz.
 (Continuare.)

Când vedă însă, că tot nu-mi vin în fire și că nu-mi pot stăpâni emoția, încep a mă infrunta cu vorbe amicabile:
 „Ei bărbat și te reculege. Tu tremuri, par-că ai avé friguri. Nu i așa, că fata s'a încaibat adine aici în dosul côtelor tale?“ ...

„Ah, adine“, șoptii eu din gren.
 „Uite, uite! Vorba cea: Apa lină“....
 Nu mai încăpea îndoială, dragostea mea era mare, ce o aveam pentru Tola și măgulă mândria de tată, căci era multumit și mergea repeta zimbând:
 „Ce șoii! Ce șoii!“

Simțiam, că decă mai stăm un șfert de oră în odaie, va trebui să mi-se smintălescă ceva în creier. În împrejurări normale sunt în stare să mă stăpânesc bineșor, de astă dată însă tr-cerea a fost prea bruscă. Trebuia să respir aer curat, să ved

mișcarea pe stradă, să ved înainte de toate pe Tola, ca să mă couving, că ea există în adevăr, că toate acestea n'au fost numai nisece vedenii și că în adevăr mi-o dau mie.

Rugai deci pe tata, să mergem acolo numai decăt, ceea ce el aprobă cu plăcere.

„Era sê-ți propun eu acest lucru“, răspunse el. „Căci acolo la noi este cine-va, care își turtesc năsuțul de geam și așteaptă cu nerăbdare. Acuma tot nu ai fi în stare să vorbești despre afaceri, să le lăsăm deci pentru altă-dată“.

Peste câte va minute eram pe drum. La început priviam la lume, la case și trăsuri, ca un om, care după o bôlă îndelungată ese pentru prima oră pe stradă și este apucat de ameteală. Încetul cu încetul însă mișcarea și aerul curat m'au înviorat. Mai pe sus de ori-ce alte cubete mă căreșia următorul: „Tola te iubesc și în copilărie ai sê o vești“. Simțiam, că pulsurile la temple bâteau ca nisece ciocane și în adevăr capul meu trebuia să fie bine cercuit, pentru ca să pôtă rezista la toate aceste. Dôr nu trecuse nici o oră, de când mă

gândiam, că în viața mea n'am să mai ved pe Tola, afară pôte ca pe nevasta unui altuia. Și acuma mergeam la ea, ca să-i spui, că va fi a mea — și mergeam, fiindcă ea a fost aceea, care și-a întins întâi mâna după mine. Eri o numiam păpușă cu capul sêc, er ea stătea în acelaș timp îngecunchiată la picioarele părinților și le implora mila pentru noi amândoi. Inima mi era plină de regrete, poăniță, emoșione și de sentimentul, că nu sunt vrednic de ea. În ougetul meu juram, să-i răspăltesc fie care lacrimă de eri cu delicateță, supunere și devotament fără margini.

Pe alții iubirea îi orbesc; eu nu aveam nevoie să fiu orbit, căci pentru Tola vorbisau faptele ei. Ea a operat acest miracol. Eu am fost acela, care am greșit. Eu i-am făcut nedreptate atât ei, cât și părinților. Decă ei ar fi fost așa, după-cum mi-i zugrăvisem eu, nu ar fi cedat, nici-odată nu s'ar fi înalțat la această simplicitate nu omenescă, ci curat ăingerescă, cu care veni tatăl la mine și-mi ăise: „Noi am fost aceia, cari am greșit — ia-o!“ Nici considerațiile lumei, nici ale amorului propriu nu l'au reșinat.

Imi aduceam aminte de cuvintele lui: „Tu ai rostogolit de sigur munți asupra noastră, noi suntem însă omeni animați de cea mai mare bună-voință, dér cam pripiți“. Această sinceritate mă chinuia cu atât mai mult, cu cât eu în adevăr eri rostogolisem cei mai grei munți asupra lor. Nici un cuvânt de prisos, nici o frașă umflată, numai un zîmbet glumeț, atâta fû tot. Când mă gândiam acuma la aceste, nu mă putui reține, apucaii maza tatei și o dusei respectuos la buze.

El zimbi din nou atât de binevoitor și ăise:

„Noi amândoi, adecă soția mea și eu, ni-am ăis de mult, că ginerele nostru trebuie să ne iubescă“.

„Și s'a întâmpat după dorința lor, căci încă înainte de a-le fi devenit ginere, îi iubiam ca propriul lor fiu.“

Eu mergeam repede de tot. Tata nu mai putea. Incepă să se nădușe, spunea, că-i oboșit și se plângea de căldură. În adevăr, de eri nu mai era érnă. Un vânt căldicel făcea cercuri pe lacul din grădina publică și în aer respira ceva, ca o renascere a forțelor de primăvară. În sfârșit ajunserăm

să-și răscumpere feliicitările de „anul nou“ în folosul „Casei Naționale“, se atrage atențiunea publicului nostru brașovean și din împrejurime, precum și a tuturor iubitorilor de cultură poporului nostru, că răscumpărările din cestiune se pot face la cassarul despărțământului „Asociațiunii“ din loc, d-l Corneliu Aisér. Sumele contribuite se vor cuita prin țiare și -- precum suntem informați — fie cărui contribuitor i-se va trimite o mică publicațiune festivă și de cuprins variat și interesant, ce va apăre pe ziua de anul nou.

Pentru maseriașii noștri. Duminecă, 16 (29) Decemvrie, la orele 4 d. a. se va continua seria prelegerilor începute, în localul „Asociațiunii“ meseriașilor.

A mia bibliotecă. Cu mare bucurie constată o fôie unghurească din Pesta, că ministrul de agricultură *Daranyi* a expedit de Crăciun a mia bibliotecă economică la sate. Am amintit la timpul său despre această „acțiune culturală“ a ministrului și am arătat, că și prin mișcarea acesta se urmărește exclusiv propagarea limbii maghiare, scurt ăis maghiarisarea. Firesce, bibliotecile din cestiune se fac pe chelntiala statului.

Un deputat-secretar ministerial. Deputatul Dr. Ebergenyi a fost numit secretar în ministerul de interne. Ebergenyi reprezenta în dietă cercul Abrudului. Se știe, că mandatul vacant va fi oferit lui Coloman Tisza.

Un pictor român. Țiarele „Münchener Allgemeine Zeitung“ și „Neueste Nachrichten“ publică articole elogiöse despre expozițiunea dela Kunst-Verein din München a pictorului român *Obedeanu*, fiul d-lui colonel Obedeanu. Tablourile espuse de pictor represintă diferite episoade din răboiul dela 1877/78. Anul viitor pictorul Obedeanu se va stabili definitiv în România și va organiza la Ateneu o expoziție a lucrărilor sale.

Rescumpărarea feliicitărilor de anul nou. În scopul rescumpărării feliicitărilor de anul nou au contribuit pentru *Casa Națională* d-nii: 1) Dr. Nicolau Vecerde, adv., secret. de bancă, Sibiu 10 cor., 2) Dr. Liviu Lemeuy, adv. 10 cor., 3) Dr. Octavian Russu, adv. 10 cor., 4) Iosif St. Sulațiu, consilier de trib. în p. 10 cor., 5) Dr. Ilie Beu, medic 5 cor. în total 45 cor. — Sibiu, în 24 Dec. 1901. — Dr. C. Diaconovich.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela Prea On. Domn *Ioan Petric*, protopresbiter în Brașov, suma de 10 corône, drept cunună eternă pe mormântul inbutului său strănepot *Dionisie Nistor*, fost paroh gr.-or. român în Arpătac. Primescă piosul donator cele mai vii mulțămite. — *Diracțiunea școlilor medii gr. or. din Brașov.*

O conferență despre Slovaci. Miercuria trecută, învățătorul *Kalal* din Moravia, de origine Slovac, a ținut o conferență în Praga despre situația slovacimii din Ungaria și despre mijlocele, prin cari s'ar puté lucra pentru ridicarea stării culturale și desvoltarea simțului național în poporul slovac. Națiunea slovacă — a ăis conferențiarul — e divizată în două părți inegale. Prima e minoritatea patriotică treădită deja la consciența de sine, ér a doua pătură e majoritatea brută, indolentă. Strat despărțitor între cele două e coteria lipsită de ori-ce principii, inertă, nepatriotică, a maghiaronilor. Inteligența slovacă merită stimă și respect din ori-ce punct de vedere. Esceléză prin cultură, talent și voință de jertfă, dér fiind-că nu are popor consoiu de sine, pe care să se pôtă basa, succese nu are și e impotentă față cu aparatul oficial al guvernului. Decă inteligența slovacă ar avé popor asemenea ei, ar sta la grad de cultură și libertate cu mult mai înalt. Nici astfel însă nu e pierdut nimica. Simburele poporului e sănătos și doritor de fapte. E cremene, căreia numai oțel îi lipsește, pentru-ca să dea schintei din ea. Ceea-ce nu ni-a succese până acum, ne va succede în viitor, decă publicul ceh va da

intelligenței slovace mână de ajutor și se va achita și el de partea sa în nobila lucrare pentru trezirea națiunii slovace la consciența de sine. Căi și mijloce întru realizarea acestui scop, conferențiarul propune: a-se distribui poporului țiare și cărți scrise anume pentru el, și a i-se ținé prelegeri publice, concerte, etc.

Cât a câștigat Szemere. „Magyarorszag“ spune, că deputatul Nic. Szemere a câștigat în jocul de cărți dela contele *Potocki* nu mai puțin ca 2,075.000 corône.

Prieteni Turcilor. La 1877/78, când cu izbucnirea răboiului ruso-româno-turc, națiunile creștine au urmărit cu simpatie sforțările îndreptate spre slăbirea semilunei și tendințele popôrelor, ce se aflau sub suzeranitatea turcească, pentru redobândirea independenței lor. Tinerimea maghiară de pe acele vremuri era de altă părere. Un comitet de 60 s'a constituit în sinul tinerimei universitare din Budapesta, care a început o acțiune de simpatie pentru Turci. O delegație de 12 s'a dus la Constantinopol și au oferit lui Abdul Kerim o sabie de onóre. De-atunci s'a implinit un sfert de secol. Tinerii maghiari de-atunci, astăzi bărbați în vârstă matură, au de gând să serbeze amintirea aventurii lor constantinopolitane și la 4 Februarie 1902, ziua întôrcerei din Constantinopol a delegațiilor, cari au dus sabia, vor pune la cale o conv venire. Convocarea este iscălită de câțiva fișpauți, mai mulți deputați dietali, ingineri etc., foști odinioră membri ai comitetului studențesco.

Frigul în Paris. Pe când la noi avem un timp aprôpe primăvăratie, în Paris și împrejurimi a cădut la 6 l. c. zăpadă mare. În ziua precedentă pe la 6 seară începuse să ningă și fulgii cădeau așa de des și de repeți, încât dimineța un strat gros de zăpadă învălia tôte acoperișele caselor și grădiniile. În același timp s'a lăsat un frig; mai multe persoane au pierit. O vreme așa de aspră e în Paris, încât poliția a avut mult de lucru cu transportarea la spitale și asile a celor înghețați de frig pe strade și a ômenilor lipsiți de adăpost.

Artiștii contra studenților. Ca răspuns la demonstrațiile studenților maghiari din Budapesta în potriua „café Chantant“-urilor germane, „artiștii“ au convocat o întrunire în ziua de 24 Decemvrie, în care au hotărât să protesteze contra terorismului studenților. Întrunirea a fost prezidată de „Steiner“ János, ér doleanțele artiștilor au fost interpretate de Lichtenstein Samuel, „Kiss“ David, „Szirmay“, „Bodrogi“, „Göndör“ și Wollner.

Mórtea unui Bonaparte. Foile americane scriu, că în casa sêraicilor din Filadelfia a murit un bătrân, *Francisc Bonaparte*, care a fost descendent al unui frate de al lui Napoleon I.

Timpul de muncă a funcționarilor. „B. H.“ scrie, că guvernul are de gând să schimbe orele de lucru a funcționarilor. În loc de 9—2 ore, birourile oficiale vor fi deschise dela 10—4 ore.

„Original, Berliner Überbrettel“, o interesantă trupă din Berlin va da în seara de 26 și 27 Decemvrie reprezentațiunii în sala de concerte dela „Redoute“. Coducătorul trupei este Dr. Hans Heinz Ewers și țiarele străine sunt pline de laude la adresa trupei berlineze.

Din Têrgu-Mureșului.

— 25 Decemvrie 1901.

Stimate d-le Redactor! Sôrtea m'a adus abia de oătă-va vreme în Têrgu-Mureșului, acest cuib al șovinismului secuesc, în patria lui Makkai. Elementul în mijlocul căruia trăsco, înțeleg Sécuii, e de un timp înococe stăpânit de o ură fanatică în potriua a tot ce e „străin“ de urmașii Hunilor. În șovinismul lor Sécuii nu mai ved altă națiune pe pământul acesta, nu vor să soie, că în patria această străveche a Ardealului are drept la esistență și altă limbă, afară de limba unghurească.

Atât elementul așa ăis cult, cât și cel semidoct secuesc, urgisece la fel pe bieții „Valahi“, cari din vremuri mai bune au rămas aici. Cismarii sécui și maghiaroni ne arată cu degetul și adesea se întêmplă, că vedându-ne din când în când preumblându-ne cu vre-un „büdös olah“ pe stradă, prin piața lui Kossuth și Bem, auđându-ne vorbind românece ne alduesc cu câte-un „Isten“ unghuresc.

Veți vré, pôte, să vă spun câți Români sunt în Têrgu-Mureșului? Câți sciu și vorbesc românece? Câte familii curat românece sunt, cari se afirmă că sunt românece? O, nu mă întrebați, că mi-e jale să răspund la astfel de întrebări. Ați dori, pôte, să vă fac cunoscut câte-ceva despre serviciul dumnezeesc înaintea sfântului altar, ori despre lucrurile, ce se întêmplă pe la înmormântări? Inima mă dore, ochii mi-se umplu de lacrimi, ér mâna mi-e incapabilă a desorie stările aceste vrednice de plâns.

Nu pot însă totuși a nu releva, că aici de cele mai multe ori la înmormântări alături cu preotul românesc participă și *papa reformat* și cimiterul românesc răsună de predica unghurească, căci — ăice-se — asta ar fi *dorința* celor rămași după mort.

Nu sciu cum se face, de par'oaș pușilor noștri li-e friică să predice românece la înmormântări. Mulți sunt de părere, că predica românească n'ar avé nici atâți ascultători, câți simburi sunt într'o nucă.

Te cuprinde mila, când intri în vre-o biserică de-ale nôstre și abia în colțuri zăresci câte-un credincios. Pe cei mulți par'oaș i-a înghițit pământul. Dér și pe cei puținii numai melodiösele și mișcătorele nôstre cântări bisericesce îi mai atrag la biserică. Aici se țin predici, aici decă alții nu cel puțin soldați români ai garnisóniei, obligați a cerceta biserică, ascultă cu sete și evlavie cuvântările bisericesce în limba lor.

Nu mai continuu: imi rezerv pe altă dată a scrie mai pe larg. Și până atunci însă nu întărđiu a pune la inima celor chemați de a nîsi din tôte puterile spre susținerea vieții românece în acest centru al șovinismului, că de unde nu, nici decenii nu vor trece și s'a finit cu noi Români din Têrgu-Mureșului.

Sincer.

Crăciunul Burilor.

Pentru a treia-ôră serbeză Burii Crăciunul în mijlocul toiului de răboi, și Englesii sunt tot așa de îndepărtați de ajungerea țintei lor, ca și înainte cu doi ani. La 1899 Anglia putea cel puțin să pretexteze, că mai are la dispoziție miliarde pentru răboi și în rezervă trupe în număr de 150.000 ômeni, gata de plecare în Africa-de-sud. Astăzi însă casa statului e golă și soldați în rezervă nu mai sunt.

Decă judeci la dispozițiile națiunii englese din tonul țiarelor din Albion, atunci trebuie să-ți formezi convingerea, că în Anglia singurul om este Chamberlain, care stăruie pe lângă continuarea răboiului, restul așteptă cu dor momentul, când Burii vor depune armele de bună voie, oăoi la o eventuală victorie a Angliei nu se mai gândesc nimeni. Acesta se vede lămurit din efectul produs de discursul lui Roseberry. Tôte partidele doresc „o pace cinstită“, pe care însă numai Chamberlain și-o imaginéză cu capitularea Burilor, cei-alți membri ai guvernului și marea tabără imperialistă cere anexiunea cu autonomie limitată, ér antiimperialiștii se mulțumesc cu protectoratul engles cu autonomie deplină.

Burii însă, conform situației actuale de pe câmpul de răboi, speréză, că-și vor puté stôrce completa independență și în speranța acesta a lor sunt secondați de tóta lumea civilizată. Ôre al patrulea Crăciun îl vor puté serba în pace și liniște și în posesiunea prețioasei lor neatârării?...

Kitchener raportéză din Iohannesburg cu data de 21 Decemvrie următoarele:

Dewett a atacat în ziua de 18 Dec. pe generalul Darnell. Burii au fost respinși cu perdei de 20 ômeni. Dintre En-

glesii a cădut 1 om, au fost răniți un oficer și 10 soldați. Generalul Spens raportéză: Comandantul indigen Britz a atacat cu 300 burți și 40 indigeni pe Englesii, cari erau 200. Englesii au fost bătuti, înainte de a-le fi venit Spens în ajutor.

Cu data de 22 Decemvrie Kitchener raportéză:

Colonelul Mackenzie a atacat în ăia de 19 Dec. pe comandantul Bareud-Smith. Au cădut 6 burți, ér 16 au fost făcuți prizonieri. Müller-Trichardt a atacat în 19 Dec. colôna colonelului Park. Englesii au respins dușmanul, care a avut 8 morți și 3 răniți. Englesii au pierdut 7 ômeni, răniți 6 oficeri și 18 ômeni. În oicoinirea colonelului Damant cu Burii, colonelul a fost grav ranit.

Lordul Kitchener mai raportéză din Iohannesburg: Dela 16 Decemvrie au cădut 45 burți, 25 au fost răniți, 310 prizonieri. Englesii au luat pradă 250 puști, 11.280 cartușe, 163 oare și 1200 cai (!?)

SCRIRI ULTIME.

Roma, 25 Decemvrie. În cercurile diplomatice se vorbesce, că imediat după anul nou se va face un serios schimb de vederi între cabinetele marilor puteri pentru a lua o decisiune în cestiunea Orientului. Cu ocazia acesta se va readuce în discuțiune și cestiunea cretană.

Londra, 25 Decemvrie. Se vorbesce cu multă insistență de o iminentă chemare la guvern a liberalilor imperialiști, sub conducerea lui Roseberry. Schimbarea acesta de regim ar însemna un pas serios spre încheierea păcii cu Burii.

Sofia, 25 Septemvrie. Sobrania a respins cu 79 voturi împrumutul. Primul ministru a declarat, că guvernul își dă dimisia. Situația e foarte critică.

DIVERSE.

O nouă descoperire în Pompel.

În cursul lunei Septemvrie, făcându-se săpături într'o mică grădină a unei case din Pompei, s'a găsit un altorelief de marmoră, care se consideră a fi o operă din secolul IV înainte de era vulgară. Altorelieful este asupra unei table de marmoră foarte bine conservată, înaltă de centimetri 47, 50, lată de centimetri 60 și grosă de centimetri 4,50 și represintă un sacrificiu în fața simulacrului ăeităței Afrodita. În dreapta se de ăeița diademă imbrăcată cu peplul doric. Piciorul sting, nud, se rădămă pe ceva, ce sémână a talpă de sandal. Între picioare are un lung sceptru, care se rădămă pe umărul drept. Ea privește măestrosă și liniștită la un berbec, ce i-se aduce ca jertfă. Lângă victimă este victimariul cu un ciocan în mână. În dosul animalului trei figurine, două sémână a fi fete și una băiat. Una dintre fete, eșită din companie, imbrățișeză cu mâna dreapta gâtul berbecului, băiatul nu e imbrăcat decât într'o hlamidă. Urméză alte trei figuri, cari de sigur represintă familia, care ofere sacrificiul, prima este a unui om cu barbă, imbrăcat cu o manta, celelalte sunt femei. Fără să fie o capod'operă, altorelieful e totuși opera unui bun artist și va îmbogăți muzeul pompeian încă cu un monument însemnat din epoca păgână. (L'illustr. Italiana).

Napoleon I. și biserică. Când Napoleon I. își petrecea tristul amurg al vieții sale pe S-ta Helena, într'una din zile i-se prezentară sufletului său ruinele negrite de fum ale orașelor, pe cari le-a aprins și pe cari le-a înecat în sânge, apoi sutele de mii de soldați, cari cădură victime orgoliului său pe diferitele câmpuri de răboi. De-odată i-se opri privirea asupra turnului unei biserici și deveni tăcut și serios, ér după o pauză de câte-va minute esclamă cu glas solemn: „Popôrele pier, tronurile se răstörnă, numai biserică rămâne!“ (Zschokke)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșanu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Nr. 10649—1901.

PUBLICAȚIUNE

privitoare la predarea fasiunilor dării de câștig cl. III-a și a VI-a, a intereselor după capitale și a rentelor precum și a fasiunilor pentru capitalele pasive.

A) Darea de câștig referitoare la clasa a III-a.

In scopul măsurării dării de câștig cl. a III-a pe anii 1902, 1903 și 1904 se provoacă toți acei indiviți cari au vre-o afacere sau antreprindere supusă la dare, în special toți comercianții, industriașii, cari lucrează cu sodali, medicii, advocații, inginerii și alții asemenea, — ca pentru pregătirea fasiunilor dării de câștig clasa a III-a a lua fără amânare formularele de fasiune dela oficiul de dare orășenesc.

Toți indiviții deobligați la dare au a-și preda celele de fasiune despre darea de câștig cl. a III-a umplute în regulă cel mult până la 20 Ianuarie 1902 la oficiul de dare orășenesc.

B) Darea de câștig referitoare la clasa a IV-a

Acei indiviți, cari sunt deobligați a plăti dare de câștig clasa a IV-a, de cari se țin oficianții publici dela comune, biserici, societăți și oficianții privați cari primesc un salariu stabil, pensiune, milă sau o rentă, — mai departe toți conducătorii de afaceri comerciale, administratorii, comptabilii, cassarii și așa mai departe — cari primesc mai mult decât 80 corone plată lunară, — toți aceștia se provoacă ca să ridice imediat formularele pentru fasiunea dării dela perceptoratul orășenesc și umplute în regulă să le prezente la același oficiu până la 31 Ianuarie 1902.

C) Darea referitoare la interesele după capitale și rente.

Acei indiviți, cari trag interese după capitale clocate au în scopul de a li-se pute socoti darea după aceste interese, a lua imediat formularele despre fasionarea acestui soi de dare dela perceptoratul orășenesc și umplute conform instrucțiunii perceptoratului să le asternă la același oficiu cel mult până la 15 Ianuarie 1902.

Tot aceste dispozițiuni au valoare și referitor la persoanele cari beneficiază de vre-o rentă precum și pentru acei proprietari de mori de măcinat și dărste, cari nu practică ei înșiși aceste industrii, ci le dau în arândă și sunt deci obligați a fasiona suma arândii anuale.

D) Fasiunile referitoare la starea pasivă.

Acei proprietari de case și de pământ a căror realități sunt însărcinate de datorii, au a lua îndată formularele referitoare dela perceptoratul orășenesc și după ce le-au umplut în modul prescris, să le predea la numitul perceptorat cel mult până la 31 Ianuarie 1902, cerând dela acela o adeverință de primire corespunzătoare.

Indiviții cari ar scăpa termenul de 31 Ianuarie 1902 au a-și prezenta fasiunile despre starea pasivă la oficiul de dare orășenesc prin o cerere în scris până la 15 Februarie 1902 inclusive. În această rugare este de a se dovedi în mod credibil, că întârzierea asternerei fasiunii a fost cauzată de un impediment neîncunjurabil.

Fasiunile despre starea pasivă intrate după 15 Februarie 1902 nu se vor lua în considerare sub nici o împrejurare.

Brașov, în 20 Decem. 1901.

(362,1—^o.) Perceptoratul orășenesc.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrierilor administratiunii. în cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Sz. 11782—1901.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jár.-biróság mint tkvi hatóság közhirrre teszi, hogy Furnika takarékpénztár végrehajthatónak Comanicu Samuil es neje végrehajtást szenvedő elleni 1662 korona tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. járásbírószág) területén lévő alsó venicze határára fekvő az alsó veniczei 323 sz. tljkvben A + 1) 4—8, 11—26, 28—45, 48—71 rendsz. nevezett adósok nevéen álló

26	hrsz. ingatlanra	4 kor. 5529	hrsz. ingatlanra 19 kor.
265,266,267	" "	72 " 6034, 6036	" " 89 "
276	" "	53 " 6078, 6079	" " 119 "
286	" "	21 " 7782	" " 47 "
333	" "	42 " 7808/2	" " 71 "
334/2	" "	20 " 7829, 7830	" " 104 "
1018/1	" "	16 " 8102	" " 179 "
1103,1104	" "	56 " 9239	" " 11 "
1382,1383/1	" "	32 " 9421	" " 250 "
1423/3	" "	14 " 9438	" " 220 "
1852	" "	37 " 9440	" " 51 "
1865	" "	58 " 9683, 9684	" " 69 "
2183	" "	23 " 9741	" " 8 "
2194	" "	45 " 9812	" " 48 "
2333	" "	58 " 9850	" " 19 "
2364/2	" "	97 " 10510	" " 45 "
2484	" "	70 " 10624	" " 51 "
2545 2546	" "	43 " 10750, 10731	" " 13 "
2736	" "	74 " 10732, 10733	" " 16 "
2804	" "	22 " 11126	" " 50 "
2956	" "	9 " 11215	" " 26 "
3272	" "	38 " 11217	" " 32 "
3281	" "	79 " 11305	" " 21 "
3376 3440	" "	97 " 11307	" " 10 "
3538,3539	" "	182 " 11841	" " 148 "
3575	" "	20 " 11905	" " 12 "
3680,3681/1	" "	35 " 11906/3	" " 12 "
3701	" "	138 " 11923	" " 12 "
4287	" "	22 " 13091	" " 12 "
4593,4594/1	" "	32 " 13354	" " 6 "
4603	" "	26 " 13467/4	" " 7 "
4707	" "	75 " 13818/2, 13819	" " 29 "
4863/2,4864/2	" "	77 " 12820/1	" " "

II. az alsó-veniczei 458 sz. tljkvben A + 1 rend. Comanicu Geor-gené szl. Comanicu Anna özv. Penciu Nicolae (Micu) kinek neje Stoica Rachira), Comanicu Josif (militaria), Comanicu George iskola igazgató, Stoica George, Cuciu Cleptiu, Comanics Sámuel és neje Julianna nevéen álló 3626, 2627, 3628, 3629, 3630, 3631, 3632 hrsz. egész ingatlanokra 22 kor.

III. az alsó veniczei 467 sz. tljkvben A + 1 rendsz. 5820, 5821, 5822, 5823, 5824, 5825, 5826 hrsz. ingatlanból adósok Comanicu Samuil és neje jutalékára 10 kor.

IV. az alsó-veniczei 514 hsz. tljkvben A + 7193—7224 ig hrsz. ingatlanokból nevezett adósok jutalékára 50 fillér.

V. az alsó-veniczei 564 tljkvben A + 10009—10037-ig hrsz. ingatlanból nevezett adósok jutalékára 40 fillér.

VI. az alsó-veniczei 566 sz. tljkvben A + 10069—10101-ig hrsz. ingatlanokból a nevezett adósok jutalékára 4 fillér.

VII. az alsó-veniczei 618 sz. tljkvben A + 1 rdsz. Comanicu Lascu (kinek neje Stoica Anna), Comanicu George (kinek neje Comsa Mária), Comanicu Josif (milit. ces. reg.), Comanicu Mátei (kinek neje Batis Mária), Comanicu Nicolae (Rujoiu, kinek neje Comanicu Linca), ifj. Comanicu Laeu, George, kiskoru Comanicu Bartolomei, Cinteá Eufrosina, (Dragomir) kiskoru Stoica Nicolaené szl. Stoica Anna, kisk. Stoica Frenzt, George, kisk. Stoica Frantz Iuon, kisk. Comanicu Samuil és neje Julianna, özv. Comanicu Máténé szül. Stoica Verona, kisk. Comanics Nicolae lui Josif, Anna, Maria és Elisabetha nevéen áll 12137—12149 ig hsz. ingatlanra 42 kor.

VIII. az alsó veniczei 668 sz. tljkv. A + rdsz. ifj. Stoica Iuon és nevezett adósok nevéen álló 12702 12703, 12704 hrsz. egész ingatlanra 20 kor.

IX. végül az alsó veniczei 672 sz. tljkv. A + ifj. Stoica Iuon és nevezett adósok nevéen álló 5756 hrsz. egész ingtira 16 kor., 5816/2, 5817 hrsz. egész ingtira 8 kor., 8087 hrsz. egész ingtira 12 kor., 8099 hrsz. egész ingtira 30 kor., 8121 hrsz. ingtira 30 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902 évi Január hó 16-ik napjának délelőtt 9 órakor Alsó-Veniczén megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismarvasvát átszolgálatni.

Fogarason, 1901 évi Október hó 3 án.

A. kir. jbiroság mint tkvi hatóság. Schupiter, kir. albiró.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Depositul fabricii de postavuri, covore și strae.

Cele mai potrivite cadouri de Crăciun le recomand

Specialitate de Covore din lână curată

calitate foarte bună și **asortiment bogat, cu prețuri foarte ieftine.**

In urma Sesonului înaintat, **vând mărfurile de lână, cu prețuri reduse.**

Apelând la sprijinul On. public, sunt cu totă stima

ADOLF F. MAZANEK,
Brașov, strada Porții nr. 24.

Depositul fabricii de postavuri, covore și strae.

tot felul de Manuși, Ciorapi

Cadou practic pentru Crăciun,
recomand, recunoscute ca bune, cu deosebire durabile

JUPONE TRICOTATE

cu tôte că sunt ușore, ține cald mai mult ca alte streine.
Cu totă stima

GEORG FOITH,
tricotaj mehanic
Brașov, strada Porții nr. 21.

Mai bune și mai ieftine ca în alta parte.